

Karl Thausi

A halott hóhér felesége

Egyesek azt mondták, hogy ez az, mások pedig azt, hogy nem, csak hasonlít hozzá. De ő kijelentette: „Én vagyok az.”

Jn 9,9

A halott hóhér felesége a sírásókkal kacérkodik. Az egyik sírásó magas, a másik magas és kopasz, a harmadik alacsony. A magas sírásó nő, a magas kopasz a fiúkat szereti, az alacsonynak magas barátnője van. A halott hóhér felesége egyedül megy haza a torról. Üres és hideg a lakás, mint az irigység lelke. A gyermekeire gondol a halott hóhér felesége. Három fia van. Az egyik egyetemista, a másik egy bocskorkészítő műhelyben dolgozik, a harmadik zenél. Ritkán járnak haza. Az egyetemista minden hónapban levelet ír. Nehéz olvasni ezeket a leveleket. Olyanok ezek a levelek, mintha képletek állnának a mondatok helyett. Az egyetemista fiú nagyon magas. Márciusban feleségül vett egy lányt. Együtt készülnek a záróvizsgára. Az albérlet hideg és üres.

A halott hóhér felesége büszkén mutogatja a fia leveleit a szomszédoknak. Az egyik szomszéd, Karl Thausi, nyugalmazott teológus, már csak hobbiból foglalkozik az örökkévalósággal. Egész életünk csak illúzió. Ez a felismerés derűvel tölti el a buddhistákat, bennünket azonban, látszatkeresztényeket, elfog a félelem és a rettegés, semmire se megyünk a semmivel. Ha á egyenlő bével, bé pedig egyenlő cével, akkor á egyenlő cével. De mi egyenlő mivel, hiszen a nevek két-ségkívül különböznek, á, bé és cé talán egy háromszög oldalai, a számítás során pedig rájövünk, hogy ezek az oldalak egyformák, de az egyformaság mit jelent, az egyforma, az azonos és az egyenlő egyenlő, a nyelv tökéletlen eszköz a szabadságra. Ölellek.

A halott hóhér felesége cetlit dug a hűtő és a hűtőmágnes közé. Menj el nadrágot venni. Mert olyanok ezek a zenészek, mint a kőcsönkérés, úgy járnak, olyan szakadtan, mint a trógerék. A muzsikájuk is olyan szakadt, mint a lerombolt teremtés. Karl Thausi azon gondolkodik, hogy a halott hóhér felesége éppen

azzal a Máriával barátkozik, akinek a fiát a hóhér végezte ki. Mert az én uram olyan ügyes volt. Akit egyszer felakasztott, az egyszer fel volt akasztva. Precíz volt nagyon. Mária helyeselt. Az én fiamat is olyan ügyesen felakasztotta, hogy csak úgy lógott. Hanem az akasztás az még csak semmi. Ha látta volna, milyen ügyesen tudott kerékbe törni, felnégyelni, fejet levágni, hajjaj. Vasárnap délután együtt mentek ki a temetőbe. Virágot vittek a sírokra.

A halott hóhér felesége dáliát vitt a halott hóhér sírjára, Mária a fiáéra krizantént. Ne haragudj, Mária, mi is neked a te lánykori neved, kérdezte a halott hóhér felesége. Szűz, Szűz Mária, Szűz voltam, mielőtt a férjemet megismertem volna, a férjem után lettem Istenes. Én is szűz voltam a férjem előtt, miután összekerültünk, akkor lettem istentelen. A halott hóhér sírja és Mária fiának a sírja között volt Fridolin atya sírja. Azon szoktak ebédelni. Mária letakarta egy fehér kendővel Fridolin atya sírját, a halott hóhér felesége pedig kenyeret és bort vett elő kosarából. A halott hóhér feleségének a férje hóhér volt, Mária férje pedig galambász, mielőtt Mária teherbe esett, galamb szállt a vállára, egy hófehér.

A halott hóhér felesége elképzelte mások életét, mert a másik mindig valaki más. Azokra gondolt, akik megvetik. Megvetnek, mert más vagyok, a férjem mesterségéért például. A férjem hóhér volt. A férjem volt a hóhér. A nevemet se tudják. A hóhér felesége. Számukra ezen a néven létezem. Persze hóhérnak is kell lenni valakinek, valaki másnak, pedig nincs abban semmi rossz, tisztességes foglalkozás az is, állami alkalmazott. Ha más lett volna a hóhér, valaki más, akkor most más volna a hóhér felesége vagy özvegye, most ő vethetne meg másokat azért, amiért most őt megvetik. Persze alakulhatott volna úgy is az élete, hogy férjhez megy valaki más-hoz, aki történetesen nem hóhér, és most együtt vethetnék meg azt, akihez hozzáment, és azt, aki ő maga.

A halott hóhér felesége felesége maradt a hóhérnak mindhalálig. Született három gyermekük. Az első egyetemre jár, a második egy bocskorkészítő műhelyben dolgozik, a harmadik zenész. Ez a harmadik járt a legjobban, hol Londonban lép fel, hol Nairobian koncertezik, hol Pekingben fújja a szaxofonját. A hóhérnak ez a harmadik fia nagyon alacsony. Együtt zenél egy cimbalmossal meg egy bőgőssel. A cimbalmos nagyon magas, a bőgős magas és kopasz. A szaxofonos fiúnak a bátyja, amelyik egyetemre jár, szintén nagyon magas. A másik bátyja, amelyik egy bocskorkészítő műhelyben dolgozik, magas és kopasz. Az egyetemista fiú márciusban megnősült. A bocskorkészítő fiú a saját neméhez vonzódik. A szaxofonos fiú barátnője szintén zenész, fuvolán játszik.

A halott hóhér felesége gratulál a szomorú szomszédjának, gratulálok, Karl Thausi ugyanis elhatározta, hogy megírja végre halhatatlan és örökkévaló remekművét a halhatatlanságról és az örökkévalóságról. Nagyszerű. Ehhez azonban szükségem van egy csöndes, békés, nyugodt helyre, ahova nem viszem

magammal halhatatlan és örökkévaló szomorúságomat. Meg is találtam az ideális helyszínt, Szentendréhez közel, egy szigeten, Pócsmegyernek hívják a falu nevét. Elbűvölő. Akkor én majd sütök hamuban sült pogácsát, professor urat pedig csak arra kérem, hogy halhatatlan és örökkévaló remekművét majd nekem dedikálja. A halott hóhér feleségének. Így valahogy. Karl Thausi november elsején érkezett Pócsmegyerre. Hozzálatott megírni a remekművet.

Karl Thausi az utolsó mondatra gondol, az utolsó mondatot lezáró pontra. A pont és a vessző nem része a szónak, de egybe lehet írni a szóval. Ezzel a mondattal kezdődik halhatatlan és örökkévaló remekműve, A halhatatlanságról és az örökkévalóságról. Százhusz oldal, tizenkét fejezet, Az írásjelekről, az első fejezet címe ez. Az isten csak egy illúzió, aki a tudatunkban létezik. Hajlamosak vagyunk úgy tekinteni az illúzióra, mint hazugságra, hiszen eltakarja a valóságot, ám a valóság is csak egy illúzió. Illúzióink meghatározzák a tudatot. Leghelyesebb, ha az ember a derű állapotára törekszik. A derű állapotát illúzióink segítségével érhetjük el. A derű a tudat mennyországa. Illúzió minden, a derű, a tudat, a mennyország, illúzióinkat pontok és vesszők tagolják.

Friedrich Thausi azt írta utolsó levelében, hogy a teremtett nyelvek közül a latin nyelv az egyedül tökéletes. A szétterült víz fölött fáradt és lomha zúgás hallatszik. Egyiptom partjait mítoszok köde rejti még. Nem voltam szép kislány, nem lettem szép nő, iskolába nem jártam. Hálás voltam annak az idegennek, aki abban az ismeretlen kikötőben elvett feleségül azon az ideges hajnalon. Almusztafa, a kiválasztott és a szeretett, aki önnön napjának hajnala volt, tizenkét esztendeig várakozott Orfalisz városában a hajójára, melynek vissza kellett térnie, hogy hazavigye őt a szigetre, ahol született. Szent Ferencre való tekintettel előbb Egyiptom partjai felé kormányozta hajóját, mert Istennek az a célja velünk, hogy alázatos eszközei maradjunk.

Friedrich Thausi bizonytalannak bizonyult a sátorhoz vezető ösvényen. A falu végén leültettek egy cigánylányt, a távcsövet pedig a sátor bejáratába helyezték. Senki nem tudta, hogy honnan származik, és hogy hívják. Stublinában lakik, és Ivankának hívják. Az idősebb cigányok haszontalan valaminek tartották az iskolát. Tanítani sem engedték, pedig sokszor kérte Lunacsarszkijtől is, Sztálintól is. Amikor először találkoztam vele abban az ismeretlen és idegen kikötőben, éppen hajóra készültem szállni, hogy Egyiptomba kísérem a szentet. A tenger, mely mindent magához szólít, szólít most engem is, fel kell a hajóra szállnom. Ivankát a szeplős fátylat viselő nővérek gondjaira bízam, és a kezébe nyomtam egy könyvet, ami telve volt üres lapokkal.

Friedrich Thausi Ciprus szigetén nem nézett bele a távcsőbe. A vallásközi párbeszéd izgalmas területén találtam magam, méghozzá meglehetősen kényes helyzetben. Egy mohamedán szultán szívébe készültünk elhinteni a keresz-

ténység magvait, az első magvető pedig a zsidónak született Isten volt. Több éven keresztül várta a választ. Mert a szent levelére Egyiptom szultánja azzal a kérdéssel válaszolt, amit a helytartó is feltett Jézusnak a szent evangéliumokban. Elmegyek egy este hozzád, Ivanka, amikor dalra gyűjtanak a tücskök a falu felső végén. Elolvasom a mondataidat, amikkel megtöltötted az üres könyv lapjait. Nagyobb ígéret, mint Dosztojevszkij, Tolsztoj, Csehov és Merezszkovszkij együttvéve. Mert nem a valóságot másolja, hanem a létezését.

Friedrich Thausi dühöngve átkozta a testvérét. Az egész vidék számára nagy lelki megrázkódtatás lenne, ha egy ilyen nagyszerű embernek akár csak a haja szála is görbülne. Karl Thausi abban különbözött a testvérétől, hogy ő vízzé változtatta a bort a sivatagban. A különbségeknek elsősorban nem elválasztaniuk kell, hanem termékeny forrássá kell válniuk egymás számára. Útban Egyiptom felé többször megfürödtek egymásban és a tenger vizében. De míg emez megőrizte rendkívüli erejét, amellyel fülénél fogva a lovat is le tudta dönteni a lábáról, a cigányt mintha valami makacs kór sorvasztotta volna. Szemjon Kuzmicstól tudtam meg a virágvasárnapot megelőző pénteken, hogy Karl Thausi anyja éppen az az Ivanka, aki fekete mondatokkal hógolyózik.

Friedrich Thausi elvesztette zsebkendőjét a hajón útban Egyiptom felé. Talán ez volt az első olyan esemény fiatal élete során, ami kiragadta őt az állandó olvasás ködös állapotából, amelyben leledzett. Ez volt az a zsebkendő, amit a nyugalmazott teológus akkor kapott a nagynénjétől, amikor Ivanka örökre eltemette magát a szeplős fátylat viselő nővérek falai között. Nem fecsérlem tovább a szót. A zsebkendő talán a tengerbe esett. Manapság szinte minden keresztény képviseli központban találni meditációs termeket, amelyekben a szakavatott szemlélő felfedezheti a zen hagyományok nyomait. A kereszténység, a zsidó vallás és az iszlám mellett a zen buddhizmus a negyedik szereplő a vallásközi párbeszéd színpadán. A cigány elvárásolta őket.

Friedrich Thausi felkötötte magát a poros gerendára. Órákig ültem a poros gerendán, estélyekről, cselédekről, szerelmekről, divatról, lovagokról, tengerpartokról olvasgatva. Ezen a ponton a másoló szerzetes úgy érzi, hogy a narrátor elméje megbomlott. Itt, az öreg kereskedőház szűk kis termében írja le először Szonyecska a férfi számára eladdig ismeretlen nevét, amely pontosan két hét múlva az övé is lesz. Ivanka, mielőtt az első mondatot az üres könyv első lapjára leírta, arra a tanácsra gondolt, amit az üres könyvvel együtt tőlem kapott abban az idegen és ismeretlen kikötőben, amikor elváltunk. Amennyire csak lehet, harmadik személyben írjon. Ivanka abban a pillanatban belehelyezkedett a harmadik személybe, minden mondatát vállán hófehér galambbal vetette papírra.